

ponum quæ (. . .) transgressione multos luit annos quamque immensa propitiæque tua divinitas in homine assumpto tulit et vinculo servum restituitque genus humanum perpetua clementia regno, inclina ad preces humilitatis nostræ et ostende in nobis misericordiam tuam, ut qui contra præceptum tuum et adversus instituta legalia et evangelica et per apostolica furtum perpetrare non metuant, virtutem tuam † per hanc creaturam panis et caeci sentiant advenisse, ut si quis de his, quorum nomina hic tenent coinserta, sive de his rebus, quæ in breviculo tenentur, aliquid furatus est, aut consentiens fuit, aut quolibet modo commixtu, aut si reddere in præsentem vel confiteri noluerit coram omnibus, panis vel casei istius partem datam transglutire non possit, sed spumato ore ac sputo sanguine mixto, faucibusque constrictis convinctus appareat: et qui innocens et illæsus est, cum gratiarum actione su-

mat et lætus abscedat: quia tu Dne iudex es justus et verus, scrutans renes et corda, et tu solus sciens cogitationes hominum. Ne perdas justum cum impio, sed æquitatem misericordiæ tuæ in illis ostende, ut quomodo in aqua benedictionis et maledictionis pudicitiam et typum deerevisti veteri quondam in lege, ita quoque nostris temporibus in hac nunc tua creatura operare miracula, ut omnes fines terræ timeant iudicia tua, quia tu es Deus benedictus in secula sæculorum. Amen.

Item exorcismus.

Exorcizo te creatura panis et casei, per Deum omnipotentem, et Jesum Christum Filium ejus Deum unum et Spiritum sanctum procedentem a Patre et Filio unum Deum in Trinitate, iudicem vivorum ac mortuorum. Adjuro te per sanctos angelos ejus atque per omnem militiam cœli, ut si qui ex his sumere voluerit, te, qui de his quæ in hoc brevi (253).

ORATIONES CONTRA DÆMONIACUM

IMPOSITIO MANUUM ENERGUMEN. CATICUMINUM.

Ex Sacramentario Rhenaug. antiquissimo.

Omnipotens æterne Deus, cujus facie cœli distillant, montes sicut cera liquescunt, terra tremuit, cui patent abyssi, quem infernus pavescit, quem omnes irarum motus aspiciens humiliatur, Te supplex deprecor Dominator Dne, ut invocatione nominis tui ab hujus fauuli tui ill. vexatione inimicus confusus abscedat, et ab hujus possessione anima liberata ad auctorem suæ salutis recurrat, liberatoremque suum diabolico fœtore depulso, et odore

(253) Hic desuit codex. Præter hæc tam varia, quæ ex codd. liturg. Alemannicis retulimus, sunt et alia id genus a laud. Brunio notata. Copiose imprimis agit de *virga divina*, ut vocat Cicero in lib. 1 De Off. uti quidem varia pro dolor' superstitionis genera Christianismo sunt illata, atque etiam Christianis ritibus rebusque sacris veluti obvoluta: « Ut illi ipsi (utor S. Augustini verbis Tr. VII in Joan., c. 1, p. 344) qui seducunt per ligaturas, per incantationes, per machinamenta inimici misceant præcantationibus suis nomen Christi; quia jam non possunt seducere Christianos, ut dent venenum, addunt mellis aliquid, ut per id quod dulce est, lateat quod amarum est et bibatur ad perniciem. » Sic scimus abusos etiam malignos ipso sacratissimo corpore Domini, verbisque consecratoris ac aliis sacris formulis, rebusque sacris aqua baptismali, cereis benedictis, particulis æri campani benedicti, ornamentorum sacerdotalium, etc. Nihil frequentius est initio Evangelii S. Joannis, quod notat Brunius in usu pulveris sympathetici virgæque divinatoriæ, ad recondita manifestanda metalla, aquas, etc. Incidunt etiam virgis figuram e. c. crucis, nomina Gaspar, Melchior, Baltasar, quales Parisiis servari satis antiquas testatur Brunius. Recitant item qui virgam tenent, psalmum *De profundis*, etc., *Credo videre bona Domini in terra viventium*, ut ex Wierpo de Præstig. dæm. lib. iv, c. 9, Bodino Dæmon. lib. II, c. 8, observavit Brunius libroque VII, c. 2, tria circa eam rem statuit postquam disquisitionem p. 338. 1° Quod virgula sine

svavissimo Spiritus sancti percepte sequamur. Per. g. 88.

ITEM ALIA PRO ENERGUMENO.

Domine sancte Pater omnipotens sempiterne Deus, virtutem tuam totis exoro gemitibus pro hujus a diabolo oppressa infantia, qui etiam indignis inter pressuras donasti præsidium, exsurge pro infantia debellata, et noli diu retinere vindictam, nec ante conspectum tuum veniant parentum delicta, qui nec pro filio patrem nec patri promisisti filium judicare, auxiliare quæsumus, inimice furtive (254) vexatum, ne sine baptismate facias ejus animum a diabolo possidere, sed potius tenera ætas maligni oppres-
arte et fraude in nonnullorum manibus se moveat; 2° Quod non semper s: inclinæ, et quod quandoque deceptio aut illusio interveniat; 3° Quod quandoque se flexerit, ubi nec aqua nec metallum. Puellæ virga hæc uti solitæ suavit Brunius, ut precibus, secussu sacro et sacra communionem Deum precetur; quod ipse sacrificio missæ faciebat, rogabatque, ut si qua diaboli cpera eo in usu intercederet, Deus effectum impediret, quod et factum, nec quidquam se virga inclinante, uti legere est in *Elogio histor. Brunii* operi edit. nov. an. 1750, præmisso t. I, p. xxviii. Agitur postea p. xiv, seq. de ejusdem virgæ usu maxime superstizioso ad detegendos facinorosos, limites transpositos, etc. Quo in genere fraudis cum maxime celebretur Jacobus Aymar, de eodem aliisque varia variorum judicia affert Brunius t. III, p. 177. abbatis etiam celebris *de la Trappe* ad Mallebranchium, cujus acutissimi philosophi aliorumque varias profert dissertationes et epistolas cum responsoriis in utramque partem diverso explicandi modo, qua ratione res saltem in detegendis metallis, aut aquis naturaliter accidat, aut superstiziose ac per illusionem humanam vel diabolicam, seu concurrente causa aliqua intelligenti, quæ sese voluntati consultantis accommodet, nec nisi super eo, quod petitur detegi, se inflectit. Nobis pro cynosura sunt conciliorum decreta, quæ varia legi possunt t. XV, conc. sæc. XVI quo hæc superstitio maxime increbuit.

(254) *leg.*, furore.

tionibus libera tibi referat gratias sempiternas. Per Domum nostrum Jhesum Christum Filium tuum, qui venturus est judicare. . . g. §3.

ITEM ALIA ENERGUMEN. BAPTIZATUM SUPER HOMINEM QUI A DEMONIO VEXATUR.

Deus angelorum, Deus archangelorum, Deus prophetarum, Deus apostolorum, Deus martyrum, Deus virginum, Deus Pater Dni nostri Jhesu Christi, invoco sanctum nomen tuum præclare Majestatis tuæ (*suppl.* clementiam simplex exposco) ut mihi auxilium præstare digneris adversus hunc nequissimum spiritum, ut, ubicumque latet, audito nomine tuo velociter exeat, et recedat. Ipse tibi imperat, qui te retrorsum redire precepit, audi ergo et Satanas victus et prostratus abscede. In nomine Domini nostri Jhesu Christi tu ergo nequissime Satanas, inimicus fidei generis humani, mortis raptor (255), justitiæ declinator, malorum radix, fomes vitiorum, seductor hominum, perditor gentium, incitator invidiæ, origo avariciæ, causa discordiæ, excitator dolorum, demonum magister, quid stas et resistis, cum scis eum tuas perdere vires? Illum metus, qui in Isaac immolatus est, in Joseph venundatus, in agno occisus, in homine crucifixus, deinde triumphator, recede in nomine Patris et Filii et Spiritus sancti, qui cum Patre et Spiritu sancto vivit et regnat per omnia secula seculorum. Amen.

Deus conditor et defensor generis humani, qui hominem ad imaginem et similitudinem tuam manibus tuis, et propriæ tuæ divinitatis ore formasti, respice super famulum tuum hunc, qui dolo serpentis adpetitur, quem vetus adversarius et hostia (256) reformidinis horrore circumvolat, et sensum mentis humanæ stupore defugit (257), terrore conturbat, et metum trepidi timoris exagitat, repelle Dne, virtutem diaboli, fallaces insidias, procul impius temptator aufugiat, sit nominis tui signo famulus tuus et animo totus et corpore, tu pectoris hujus interna custodias, tu viscera regas, tu corda conformes, in animæ adversariæ potestatis temptamenta vanescant. Da ad hanc invocationem nominis tui gratiam, et qui hunc usque terrebat, territus habeat (*l.* abeat) et victus abscedat, tibi que possit hic servulus tuus corde confirmato et mente sincera debitum prebere famulatum. Per.

Domine sancte Pater omnipotens æterne Deus

(255) *Impress.* mortis adductor, vitæ raptor.

(256) *Impress.* hostis antiquus terræ, etc.

(257) *Lege* desigit.

(258) *Leg.* contereret.

(259) *Supple ex impressis*: Qui ad Ecclesiæ sinum recurrit, cum metu et exercitu furoris tui festinus discedas: qui quanto tardius exis, tanto magis ex his, etc.

(261) Sunt qui putent ab exorcistis munus ordinis sui esse exercendum, nequaquam a presbyteris; aliis e contra secus videtur, a presbyteris quod hic præscribitur, exorcizandum esse, quod apud Græcos sit ab antiqua traditione, ut *Jac. Goar* in notis ad Euchologium Græc. observat, illuc etiam cum *Christ. Lupo* in *Schol.* ad cap. 41 Tertulliani *De Præscriptionibus*, interpretatus can. 26 conc.

A Osanna in excelsis. Pater Domini nostri Jhesu Christi, qui illum refugam tyrannum gehennæ deputasti, qui Unigenitum tuum in hunc mundum misisti, et illum rugientem leonem conteret (258), velociter adtende, adcelera ut eripias hominem tuis formatum manibus, a ruina et demonio meridiano. Da Domine terrorem tuum super bestiam, quæ exterminavit vineam tuam, da fiduciam servis tuis contra nequissimum draconem fortiter stare, nec contempnat sperantes in te, et dicat, sicut in Faraonem jam dixit, Deum non novi, nec Israel dimitto, urgeat illum Domine dextera tua potens discedere a familiaribus tuis, ne diutius presumat captivum tenere hominem, quem ad imaginem tuam facere dignatus es. Adjuro te ergo serpens antique per judicem vivorum et mortuorum per factorem mundi, qui habet potestatem mittere te in gehennam, ut ab hoc famulo Dei (259), qui ex his supplicium tuum crescit, quoniam non hominem contempnis, sed eum, qui dominator vivorum et mortuorum est, qui venturus est judicare sæculum per ignem.

(*Ex cod. bibl. Cæs. Vindob. Theol.* 605, sæc. x.)

B Quando venit aliquis vexatus a demone, tunc presbyter (260) consignet eum cum tribus collectis. Jubet eum postea exire de ecclesia et despoliari vestimentis suis in secreto loco. Interim autem cantet letaniam. Benedicat salem et aquam. Tunc induat eum vestimentis novis aspersis cum aqua benedicta: et tunc vadat ante altare et jejunct usque ad nonam, et presbyter cantet missam pro eo, et det ei sacrificium per VII dies et maneat cum presbytero usque ad XV dies, nihil comedens nisi panem et salem, et, si presbyter permittit, pisces, legumina, cum benedictione salis et aquæ. Et si tunc non prævaluerit inimicum superare, tunc faciat usque dum Deus dignetur super illam facere misericordiam: quia Dominus dixit, hoc genus in nullo potest exire, nisi in oratione et jejunio. Nihil comedes neque bibes, nisi prius de aqua benedicta. Non comedat de capra. Nec caseum, nec butirum. Nec nihil quæ illa generat. Nec caput illius pecudis. Nec de pisce. Et usque ad XV dies abstineat se ab uxore sua, et illa similiter a viro suo. Et usque ad plenum annum non comedet in die Dominico factum panem. Nec hanc carnem, quæ in ipso die occiditur. Nec calidam cerevissam in Dominico factam. Et nihil calidum manducat nec bibat, usque dum vixerit. Hec *Liezan* (261).

D Laodicensi: Quod hi, qui non sunt ab episcopis ordinati, tam in ecclesiis, quam in domibus exorcizare non possunt. Utrumque auctoritate episcopi faciendum esse *S. Innocentius I.* ad *Decentium Eugubinum* rescribit: *Ut autem fiat, episcopi est imperare, ut manus ei vel a presbytero, vel a cæteris clericis imponatur.*

(261) Videtur hic auctor nescio quis designari, ex quo desumpserit hæc scriptor a superstitione haud vacua, quæ affert de selectu ciborum alio, quam qui ad jejunium spectet seu abstinentiam. Locum hic habere possunt, quæ *Jos. Catalanus* t. II, p. 323, collegit *Commentar. ad ritualis R.* ad illa § 19 verba *ne ullam medicinam infirmo, vel obsesso præbeat, aut suadeat, ac si naturalis quædam quibusdam rebus insita esset ad pellendos dæmones virtus.*

INCIPIUNT ORATIONES CONTRA DEMONIACUM. A

(Ex eodem codice [262].)

Separa te famulo Dei illo, immunde spiritus maledicte dampnatissime Satanas! sicut separavit omps Ds cælum a terra, lucem a tenebris, justitiam ab iniquitate, mendacium a veritate. Ecce imponitur tibi signum Dei mei, quod tu maligne inponere non potes. Solve nodos, solve catenas, solve ligamina. Te adjuro maledicte Satana, fuge cum estu tuo de mundo hoc in terram Ægypti. Crepe velocius sicut crepuit draco in Babilone ante pedes Dannihei servi Dei, et venient septem angeli principes candidi, et lucerne ardentes ad comburendum te, semen Cain, filii tenebrarum fictæ latebræ, adversator castitatis. Seductor animarum, aspersator hereticorum, lassator populorum, dux malorum. Agnosce artem tuam maledicte Satana. Ecce Gabrihel Angelus cum turibulo aureo pleno incenso de orationibus sanctorum. Invoco nomen majestatis tuæ: Pater, cum Xpo Filio tuo qui fecit vinum de aqua in Chana Galileæ. Iterumque benedixit quinque sensus hominum. Non lateat hic immundus spiritus ab unguibus digitorum usque ad verticem capitis. Adjuva Dne famulum tuum N. sicut adjuvasti Saram filiam Ragubel: sicut illuminasti oculos Tobia: sicut liberasti Loth de Sodomis: sicut liberasti David (suppl. de manu) Saul regis: sicut liberasti Teclam de tribus tormentis, ut credat omnipotentem atque in Dei sapientiam et intellectum. P.

Adjuro et deprecor Dne signum cruentum crucis et Golgotha speciem rubræ rupis, a sanguine hujus Judæorum magni regis Ihu Xpi Dni nri redemptoris altissimi, omnipotentis Dni unigeniti Filii Patris. Signum admirandum valde virtutis crucis Xpi altissimi, ut istum hominem vexatum a maligna virtute adjuvet. Per Dnm.

Alia. Deprecor Dne die noctuque, signum majestatis divinæ, signum summe bonitatis Dei, atque ineffabilis, signum magne pietatis potentis sublimis, signum gloriæ cœlestis admirabilis, signum salutis æternæ ac vitæ perpetuæ, signum palmæ ac victoriæ martyrum, signum lucis sempiternæ sanctorum requie fruentum sine fine in regno

(262) Igitur orationibus et exorcismis contra dæmones res est agenda procul curiosis interrogationibus sermocinationibusque cum obsessis. Qua de re sic cavet Rituale Rom. § 15: « Exorcista ne evagetur in multiloquio, aut supervacaneis, vel curiosis interrogationibus, præsertim de rebus futuris et occultis ad suum munus non pertinentibus, sed jubeat immundum spiritum tacere, et ad interrogata tantum respondere. » Quanto istud cum dispendio fiat; quando proclive sit hic delinquere ac mortaliter etiam peccare Jos. Catalanus notat in Comment. ad h. l. t. II, p. 316 ex Barrufaldo ad eundem locum: atque etiam ad card. Cajetanum in 2, 2, q. 90. art. 1 provocat. Notatu digna sunt quæ deinde ex Cardio refert. Itaque ex ejus sententia « tenendum est imprimis peccare mortaliter, qui longos et inutiles sermones cum dæmone obsidente habet, quia jam hoc esset cum eo amicitiam inire, cum tantum cum amicis ita familiariter agamus, Secundo lethaliter pecca-

cum Xpo gloriæ, signum altum ac profundum baptismi mysterium, signum salubre ac magnum anime remedium, signum ante consecratum Xpi ore ac deprecatum, quod prædixerat apostolis passurum a Judæis crucem pro salute mundi; per te namque auditus surdis donatur, leprosi mundantur, morbi dolore sanantur, vicia separantur. Signum Domini diei et resurrectionis Xpi, signum adventus Sps sci descendens super sanctos apostolos et ignis supra singulos credentium populos Xpi primum et in ecclesia Sanctorum. Signum super orbem terrarum Xpi ecclesiarum cœnentium more unacum cordis affectu intimatum. Ihu Xpe qui cum Patre vivis ac regnas in unitate Sps sancti Ds per omnia sæcula sæculorum.

Alia. Dne sancte Pater omnipotens æternæ Ds, Osanna in excelsis, Pater Dni nri Ihu Xpi, qui illum locum refugam tyrannum gehennæ deputasti, qui Unigenitum tuum in hunc mundum misisti, ut illum rugientem leonem conteret velociter, adtende accelera ut eripias hominem tuis formatum manibus a ruina et demonio meridiano. Da Dne terrorem tuum super bestiam, quæ exterminabit vineam tuam. Da fiduciam servis tuis contra nequissimum fortiter stare draconem. Nec contemnat sperantem in te et dicat sicut in Pharaone jam dixit: Dnm non novi, nec Israel dimitto. Urgueat illum dextera tua potens, ut discedat a famulo N. Ne diutius præsumat captivum tenere hominem, quem tu ad imaginem tuam facere dignatus es. Adjuro te serpens antique per judicem vivorum et mortuorum, per factorem mundi, per eum qui habet potestatem mittere in gehennam, ut ab hoc famulo Dei N. qui ad ecclesiæ Dei præsepia cucurrit, cum metu, et exercitu furoris tui festinus discedas. Adjuro te non mea infirmitate, sed virtute Sps sci, ut discedas ab ejo N. quem omnipotens Deus ad imaginem suam fecit. Cede, cede non mihi sed mysteriis Xpi. Illius enim te perurguet potestas, qui se affligens cruci suæ te subjugavit. Illius brachium contremisce, qui addictas gemitibus infirmi animas ad lucem perduxit. Sit tibi terror corpus hominis, sit tibi formido imago Dei. Nec resistas. Nec moreris discedere ab homine

re, qui hanc vel illam rem a dæmonio media interrogatione, addiscere vult: etenim hoc est, beneficium aliquod ab eo exspectare, quod certe supersticiosum est. Tertio, si adsit periculum, quod dæmon occulta pericula prodat, qua graviter tenemur, infamiam proximi vitare. Quarto, si quis ea interroget non coactive, sed deprecative, quia hoc esset discipulus ejus fieri, et humiliter illi subjici, quod illicitum est. Deinde tenendum est, quod si coactive, et imperative hanc vel illam rem vanam et inutilem a dæmone interroget, tantum committere peccatum veniale curiositatis, » etc. Porro male post primam orationem hic eodem forte, quem modo perstrinximus, auctore adjecta sunt verba hæc: *Scribe in tabula, et dele, et da bibere.* Orationibus et exorcismis, contra dæmones procedendum est, idque ritu ac formulis ab Ecclesia præscriptis hic vel maxime, quanto quidem cum hoste vaferissimo congregandum est.

isto N. quoniam complacuit Xpo, ut in homine habitaret. Et ne me infirmissimum putes dum me peccatorem nimis esse cognoscis. Imperat tibi Dnus. Imperat tibi Majestas Xpi. Imperat tibi Deus Pater. Imperat tibi Filius et Spiritus seus. Imperat tibi apostolorum fides, sci Petri et Pauli, et ceterorum apostolorum. Imperat tibi indulgentia Confessorum. Imperat tibi Martyrum sanguis. Imperat tibi sacramentum crucis. Imperat tibi ministeriorum virtus. Exi transgressor, exi seductor plenus omni dolo et fallacia, veritatis inimicus, innocentie persecutor. Da locum durissime, da locum impiissime. Da locum Xpo in quo nihil invenisti de operibus tuis, qui te expoliavit, qui regnum tuum destruxit, qui te victum ligavit, et vasa tua dirupit (diripuit), qui te projecit in tenebras exteriores, ubi tibi cum ministris tuis erit pręparatus interitus. Sed quid nunc turbulente recogitas? quid temerarie retractas reus omnipotenti Deo, cujus transgressor es, reus Ihu Xpo Filio ejus, quem temptare ausus es, et crucifigere pręsumsisti, reus humano generi, cui mors tuis persuasionibus venit. Adjuro te ergo draco nequissime in nomine Agni immaculati, qui ambulat super aspidem et basiliscum, qui conculcat leonem et draconem, ut discedas ab homine isto N. et ab ecclesia Dei. Contremisce et effuge invocato nomine Domini. Illius quem inferi tremunt, cui Virtutes et Dominationes subjecte sunt, quem Cherubim et Seraphim indefessis vocibus clamant. Imperat tibi Verbum caro factum. Imperat tibi natus ex Virgine. Imperat tibi Ihus Nazarenus, qui te, cum in discipulis suis contempneres (263), elisum et prostratum exire jussit ab homine: quo pręsente cum te ab homine separasset, nec porcorum gregem pręsumebas contingere. Recede nunc adjuratus in nomine ejus ab homine, quem ipse plasmavit. Durum tibi est contra stimulum calcitrare, Durum tibi est velle consistere, quia quanto tardius exies, tanto tibi supplicium crescit, quoniam non hominem contempnis, sed illum qui dominator vivorum est, qui venturus est judicare sæculum per ignem, qui cum Patre et Filio et Spiritu sancto vivit et regnat Deus, per omnia sæc. sæcul. Amen. *Alia.* Deus qui humano generi saluti etc. *Alia.* Virtutum coelestium Deus etc.

Alia. In nomine Dei Patris, et Filii, et Spiritus sci. Conjuro te et obtestor te diabole, per nomen Dni nri Ihu Xpi, et imperium ejus, et per virtutem sanctę Trinitatis, et per omnipotentiam ejus, ut exeas Satanas, et omnia diabolica potestas de homine isto N. absque læsione animę et corporis sui. Exeas omnino nec stare, nec discurrere, nec latere, nec servire. in corpus istius, et spiritu, et anima, aut vestimento pręsumas, sed profugus abscedas. Nul- lumque vestigium aut dolorem in anima istius, vel in carne seu ossibus derelinquas. Exite imundi spiritus, quicumque estis, aut unus, aut plures,

qualecunque vobis sit nomen. Exite velociter. De capite illius, et de capillis ejus de isto homine, de vertice, de fronte, de superciliis, de oculis, de temporibus, de auribus, de naribus, de fistulis, de mutilagine, de maxillis, de lingua, de sub lingua, de dentibus, de ore, de gutture, de gula, de altera gula, de uva, de palato, de aere, de anhelitu ipsius, de pectore, de cogitatione, de labiis, de faucibus, de gengivis, de utroque collo, de unguibus, de humeris, de scapulis, de ascellis, de interscapulis, de dorso, de cervice, de spineta, et de medullis, et evola, procede constrictus per potentiam scę Trinitatis et nomen Dei omnipotentis. Effuge liquefactus de ventre, de visceribus, de femoribus, de genitibus, (l. genibus) de suffraginibus et suris, de curribus, de quatuor talonibus, de pedibus, de plantis, de calcaneis, de articulis, de interarticulis, de unguibus omnibus, de medullis universis, de venis, de ossibus cunctis, de nervis, de arteriis, de omnibus carnibus, de omni sanguine suo, de omni humore illius, de totis quinque sensibus ejus, de genitalibus locis, de semine, de unguibus, de pectine, de vesica, de foramine alvi, de mina, de sudore, de omni egestionem ipsius. Expeliaris in nomine Ihu Xpi crucifixi, qui resurrexit. Exi de felle, de epate, de juncturis omnibus, de intestinis, de stomacho, et ventriculo, de splene omnino procede, nunquam reversus ibi. Exi de adipe, de reticulo, de renunculis, de corde, de subcorde, de pulmonibus, de omnibus cordis et pulmonum corporis et carnibus. Exi de renibus, de lumbis, de teribus, de costis, de hilis, de collis, de vertebrais, de natibus, de internatibus, de omnibus fibris vitalibus, de anima, de umbilico, de mammillis, de intervivio, de mula, de intestino grossiore, de pilis, de omni cute ipsius, de toto corpore ejus, de cunctis cibariis, et omni pane suo, de toto potu, de omni victu illius abscedes. Nec adpropinquare, nec malos aeris, nec fendidos orreres, vel insidias ulla ei ingerere pręsumas; sed expulsus extra mundum istum per virtutem et signum sanctę crucis redemptoris nostri Ihu Xpi quę est (sunt) arma Christianorum et triumphus Dni Ihu Salvatoris nri. Per quem victus et ligatus es, ut passer in solitudine vacuus, deserta mox concitus et constrictus petas. Per invocationem et virtutem nominis Dei omnipotentis, exi in ista hora, et in isto momento spiritus imunde, qui invasisti hunc hominem N. Evola. Evanesce. Hunc hominem sanum, integrum, et sincerum corpore et anima, et spiritu in Dni Ihu servitio in perpetuum derelinque. Exi anathematizate, non remaneas, nec abscondaris in ulla compagine membrorum istius, aut flatu ejus, in ullo domorum angulo suarum per ullum argumentum, aut calliditatem te celare pręsumas. Neque quę sunt ejus contingas, aut obsideas. Non vestimenta illius, non viros, non fœminas, non pecora, non jumenta, quę sua sunt ullo modo invadere pręsumas; sed cat-

(263) *Impress.*, cum discipulos ejus contempneres, etc.

natus et frenatus per imperium et potestatem, et regnum Dni nri Ihu Xpi creatoris mundi exul effugas, partesque illas petas, ubi ullam creaturam Dei ledere præsumas. Da mox honorem Deo omnipotenti cujus omnia dominantur imperio, cui incessabilia obediunt elementa. Virtus illius te expellat, et exire cogat cum omni turba tua, qui de Maria Magdalena septem fugavit dæmonia. Qui regna mortis per te inventa destruxit, et de potestate tua electos suos abstulit. Ipse est Dominus virtutum, ipse est rex gloriæ, qui ex ore Patris prodiit ante luciferum. Teque deprecamur, et invocamus te Deus omnipotens sancta Trinitas, ut hunc hominem, pietatem tuam petentem, jubeas emundari ab omni insidia dæmonum, et doloris inmissione eorum. In nomine Ihu et Spiritus sci petimus Deus Pater; ut virtus tua adferatur in hunc hominem ægrum et corroborare eum digneris ad vitam æternam. Legimus et credimus Dne in Evangelio sancto tuo, quod cum omni imperio Dns Ihs Filius tuus spiritus immundos ejiciebat, et passiones ab ipsis illatas potenter curabat, ut impleretur quod dictum est a Domino per Esaiam prophetam: Ipsi infirmitates nostras et ægrotudines portavit, et livore suo plagas nostras sanavit. Tu Domine Salvator mundi apostolis tuis sanctis et omnibus in te credentibus potestatem dedisti spiritus immundos de omnibus ejicere, et curare omnes languentes, et omnes infirmitates per invocationem sancti nominis tui. Tu dixisti, Omnis quicumque invocaverit nomen Domini, hic salvus erit. Et quodcumque petieritis Patrem in nomine meo dabit vobis. Tu Domine dixisti, Si vos cum sitis mali noscitis bona dare filiis vestris, quanto magis Pater vester de cælo dabit spiritum bonum petentibus se. Tu Domine dixisti, Si habueritis fidem, et dixeritis monti huic, Transi, et transiet. Nos credimus Dominum te esse omnipotentem et omnia apud te possibile esse. Teque sancta Trinitas, invocamus, exaudi nos Dne Ihu Salvator noster, et per sanctum Nomen tuum petimus Patrem, et Filium, et Spiritum sanctum, ut servum tuum nomine N. ab omni incursu demonum emundari, et omnem infirmitatem quam ingressus, aut in anima aut in corpore illius medicina tua jubeas sanari. Tu Dne dixisti non opus sanis medico, sed ægrotis, et dignatus es dicere: Non veni vocare justos, sed peccatores. Tu Deus verus, et tu solus bonus cum Patre et Spiritu sancti, mediator Dei et hominum, et propitiatio pro peccatis nostris Ihu Xpe Fili Dei vivi. Omnipotens ab omnipotente genitus ante sæcula semper es factor primi sæculi cum Spiritu sancto. Mitte omnes sanctos angelos atque archangelos. Mitte sanctum Archangelum Michaellem, sanctum Gabrihelem, sanctum Raphaellem, ut adsint, et defendant, et tueantur hominem tuum N. quem tu plasmasti, cui animam tu dedisti, et sanguinem tuum pro ipso fundere dignatus fuisti. Protegant illum, illuminent vigilantem, dormientem ab omni infestatione diabolica ita reddant quietum atque securum, ut nullum de-

iceps in quo potestatem habeat pars iniqua, nec ingredi præsumat. Nec animam illius, nec corpus ejus nequam spiritus ledere vel fatigare, aut terrore, aut temptationibus titillare præsumat. Per.

ITEM BENEDICTIO SANCTA SUPER INFIRMUM.

Sanctus te Deus Pater, qui te creavit, sanctus te Filius Dei, qui pro te passus, sanctus te Spiritus sanctus, qui in te effusus est, sanctus te fides tua, quæ te liberavit ab omni iniquitate. Benedicat te Deus Pater, et custodiat te Filius Dei, illuminet te Spiritus sanctus, ut habeas vitam æternam in sæcula sæculorum. Amen. Benedicat te Pater omnipotens de cælo, qui in principio cuncta creavit verbo. Benedicat te Filius Dei, qui de sede paterna ad nos redimendos venire dignatus est. Benedicat te Spiritus sanctus, qui in specie columbæ, in flumine Jordanis alvei super Xpum Dnm requievit. Sancta Trinitas et inseparabilis unitas te benedicat et animam tuam custodiat, in sæcula sempiterna amen.

Item sancta benedictio.

Benedictio Dei Patris cum angelis suis sit super te. Benedictio Xpi cum apostolis suis sit super te. Benedictio Spiritus sancti cum septem donis sit super te. Beneficio et sanctificatio et salvatio verborum factorum, virtusque mysteriorum Dei, et sancti Evangelii, in nomine Dei summi sit super te in vitam æternam. Benedictio dominicæ incarnationis et benedictio beatæ passionis et resurrectionis et ascensionis Xpi sit super te: et pax Dei quæ exsuperat omnem sensum custodiat sensum tuum, et cor tuum, et corpus tuum, in Xpo Ihu Dno nro amen. Benedictio Ecclesiæ catholicæ cum filiis suis electis sit super te. Benedictio patriarcharum, et suffragia apostolorum, et victoria martyrum, fides confessorum, castitas virginum, et continentia viduarum, et intercessionem omnium Sanctorum tuorum Domine sint super te. Fiant merita et orationes eorum tecum, in cogitationibus, in sermonibus, in operibus, in diebus, in noctibus. Commendo et toto tempore sub potestate sanctæ Trinitatis, ut custodiat te in vitam æternam. Amen.

SUPER DEMONIACUM.

Domine sancte Pater omnipotens æterne Deus expelle diabolium de homine isto. N. de capite, de capillis, de vertice, de cerebro, de fronte, de oculis, de ore, de auribus, de naribus, de lingua, de sublingua, de guttore, de gula, de collo, de corpore tuo, de omnibus membris tuis, de compagibus membrorum tuorum, de intus, de foris, de ossibus, de venis, de nervis, de omnibus operibus malis, de virtute, de omni conversatione, et in futuro operetur in te virtus Xpi, qui viv.

Alia. Omnipotens sempiternæ Deus, a cujus facie cæli distillant, montes sicut cera liquescunt, terra tremet, cui patent abyssi, quem infernus pavescit, quem omnis iratum mox aspiciens humiliatur. Te supplex deprecor dominator Domine, ut invocatione nominis tui ab hujus famuli tui vexatione inimicus confusus abscedat, et ab hujus possessione anima

liberata ad auctorem suæ salutis recurrat, liberato-
remque suum diabolico fetore depulso, et odore sua-
vissimo Spiritus sancti percepto sequatur. Per.

Alia. Domine sancte Pater omnipotens sempiternus
Deus, virtutem formam totis exoro gemitibus pro hujus
famuli tui a diabolo oppressi infantia, qui etiam
indignis inter pressuras donas præsidium. Exurge
pro hujus infantia debellata, et noli diu retinere
vindictam, nec ante conspectum tuum veniant pa-
rentum delicta, qui nec pro filio patrem, nec pro pa-
tre promisisti filium judicare. Auxiliare quæsumus
inimici furore vexato. Ne sine baptismate facias ejus
animam a diabolo possideri, sed potius tenera ætas
malignis oppressionibus liberata tibi referat gratias
sempiternas. P.

Item alia. Deus angelorum, Deus archangelorum,
Deus prophetarum, Deus apostolorum, Deus mar-
tyrum, Deus confessorum, Deus virginum, Deus
Pater Dni nri Ihu Xpi. Invoco sanctum nomen tuum
ac præclaræ Majestatis tuæ clementiam simplex
exposco, mihi auxilium præstare digneris adversus
hunc nequissimum spiritum, ut ubicunque latet,
audito nomine tuo velociter exeat, vel recedat. Ipse
tibi imperat, diabole, qui ventis, et mari, vel tempe-
statibus imperavit. Ipse tibi imperat, qui te de
supernis cœlorum in inferiora terræ dimergi præ-
cepit. Ipse tibi imperat, qui te retrorsum redire
præcepit. Audi ergo et time Satanas victus et pro-
stratus abscedere in nomine Dni Ihu Xpi. Tu ergo
nequissime Satanas inimicus fidei generis humani
mortis raptor, justicie declinator, malorum radix,
fomes vitiorum, seductor hominum, perditor gen-
tium, incitator invidiæ, origo avaritiæ, causa dis-
cordiæ, excitator dolorum, dæmonum magister,
quid stas et resistis cum scis eum tuas perdere vi-
res? illum metue, qui in Isaac immolatus est, in
Joseph vonundatus, in agno occisus, in homine
crucifixus, deinde triumphator. Recede in nomine
Patris et Filii et Spiritus sancti, et da locum Spi-
ritui sancto, per hoc signum crucis Xpi Dni nri,
qui cum Patre et Spiritu sco vivit et regnat.

Alia. Deus conditor et defensor generis humani,
qui hominem ad imaginem et similitudinem tuam
formasti. Respice super famulum tuum hunc N.
qui dolis invidi serpentis adpetitur, quem vetus
adversarius et hostis antiquus atræ formidinis hor-
rore circumvolat, et sensum mentis humanæ stu-
pore desiguit, terrore conturbat, et metu trepidi
timoris exagitat. Repelle Domine virtutem diaboli,
fallacesque ejus insidias amove. Procul impius tem-

(264) In Rituali Romano, in quo hæc ipsa oratio
legitur, post crucem ad verbum *signo* in fronte hic
tres cruces fieri in pectore jubentur § 27; supra
vero § 17, *quoties viderit obsessum in aliqua corporis
parte commoveri, aut pungi, aut tumorem alicubi
apparere, ibi faciat signum crucis.* Ubi Jos. Catalanus
opportune S. Caroli Borromæi, conc. iv provinc.
Mediol. P. II Constitutionum c. 1, cautionem addit:
*dum exorcizat, ne energumene mulieris capiti, cor-
porive, nisi cum magna honestate, atque cautione
manum adhibeat..... neve quidquam aliud agat, quod
offensionem præbeat.* Et in synodo Mediol. diœcesana

A ptator affugiat. Sit nominis tui signo famulus
tuus et animo tutus et corpore (264). Tu pectoris
hujus interna custodias. Tu viscera regas. Tu corda
confirmes. Mala adversariæ potestatis temptamenta
vanescant. Da ad hanc invocationem nominis tui
gratiam, ut qui hucusque terrebat, sit territus, et
victus abscedat. Tibique possit hic servus tuus corde
firmato et mente sincera debitum præbere famula-
tum. Per.

Alia. Omnis et misericors Deus, Pater Domini
nostri Ihu Xpi. Te supplices deprecamur, impera
diabolo, qui hunc famulum tuum N. delinet, ut ab
eo recedat, et libera eum ut credat in verum libe-
ratorem Dnum nrum Ihu Xpm, ut expurgatus ab
omni labe iniquitatis, majestati tuæ pura mente
deserviat, consecutus gratiam Spiritus sancti, qui
cum Patre vivit.

Alia. Non ego impero tibi propter peccata mea
inmundissime spiritus, sed imperat tibi agnus im-
maculatus Ihs Xpus Dnus noster, Deus Dei Filius.
Urguent te angeli, urgunt te archangeli, urgunt
te prophete, urgunt te apostoli, urgunt te mar-
tyres, urgunt te confessores, urgunt te virgines.
Deficiant ergo artes diaboli, in die, in nocte, in
mense, in hora, in momento. Redde ergo fortitu-
dinem in membris. Redde animæ sanitatem. Non
temptes eam. Non morti tradas. Non in esca, non
in potu, non in oculis, non in locis publicis, non
supervenias vigilanti, non dormienti, non mentem
moveas, nec inpedias, quærentem vitam æternam.
Recede ergo a capite, a capillis, a lingua, a sublin-
gua, a brachiis, a naribus, a pectore, ab oculis, a
venis, ab intestino majore, et minore. Separa te
diabole ab hoc famulo Dei N. sicut separavit omni-
potens Deus cœlum a terra, lucem a tenebris, veri-
tatem a mendacio, bonum a malo, dulcem ab amaro,
sic eris separatus inmundissime spiritus, quia vicit
te Xpi potentia, quem tu vincere non potes, sed
vindictet in te Dnus noster Ihs Xpus, qui te dam-
pnavit in æternum, et descendat ad nos Domine
gratia tuæ pietatis. Signa Domine caput ejus, sicut
signavit Dnus omnipotens infirmos in Chana Galilee.
Signa oculos suos, ut ex ipsis expellatur diabolus
qui lædit omnem carnem. Benedicat te Dns sicut
benedixit oculos cæcorum, qui in evangelio legun-
tur. Signa omnia membra illius ut ex ipsis expel-
latur diabolus qui lædit omnem carnem. Benedicat
te Dnus, sicut benedixit domum Abraham, Isaac, et
Jacob. Fiat sanitas Domini super te, sicut sanavit
Dominus mulierem a fluxu sanguinis. Custodiant te

iv, decreto 18: *Caveat, dum exorcizat, ne energu-
menæ mulieris caput, humeros, manumque tangat, etc.*
Laudaturque S. Gregorius Lingoniensis verbis co-
gnominis Turonensis in Vit. PP. c. 7, *qui sine ullo
lactu facto, tantum signo crucis contra, læmonia
discedere imperabat: quod illa protinus audientia,
corpora, quæ sua nequitia divexaverant, solvebant.*
Sic eodem teste facto signo crucis a S. Nicetio Tre-
virensi contra, tres energumeni sopore pressi *exper-
gefacti elevantes in sublime voces, dato impetu, ad
vomitum emundati sunt.*

angeli, et archangeli. Protegat te Deus Israel, et adiciat sanitatem, et benedictionem suam tibi et hic et in futuro sæculo. Amen.

Alia. Omnipotens sempiterne Deus, petimus humili prece divinam clementiam tuam ut hunc famulum tuum N. quem conspiciamus ab antiquo hoste graviter temptari et sensus suos a livore Satanæ in aliquo perturbari atque vexari, ab ejus impetu clementer eripias, ut hos, qui in ecclesia tua positi per baptismatis sacramentum conjuncti nomen sanctum tuum confitentur nulla possit adversitas diabolica temptatione subvertere. Per.

IMPOSITIO MANUUM SUPER ENERGUMINUM CATECHUMINUM.

Omnipotens sempiterne Deus, a cujus facie cæli distillant, nonntes sicut cera liquescunt, terra tremat, cui patent abyssi, quem infernus pavescit, quem omnis irarum motus aspiciens humiliatur. *Ut supra.*

Alia pro parvulo energumeno. Or. (265).

Dne sancte Pater omnipotens sempiterne Deus virt. *Alia.* Deus angelorum. *Alia.* Deus conditor. *Alia.* Domine sancte Pater omnis Deus osanna.

UNCTIO OLEI SUPER DEMONIACUM.

Unguo te oleo sanctificatio in nomine Patris et Filii et Spiritus sancti, ut per sanctam Trinitatem salveris in sæcula sæculorum amen.

Alia Oratio.

Benedicat te Dominus et custodiat te Xps ab omnibus insidiis diaboli in nomine Patris et Filii et Spiritus sancti.

Alia. Benedicat te Dominus et custodiat te, ostendatque Dnus faciem suam tibi et misceatur tui. Convertat Dns faciem suam ad te, et det tibi pacem, et impleat te Dominus Spiritu sancto. Amen. Ipse Deus pacis sanctificet te per omnia ad perfectum ut integer Spiritus tuus, et anima, et corpus sine querela in adventu Dni nri Jhu Xpi servetur.

(265) Præcedit hic *impositio manuum super energumenum catechumenum*, sed perinde est utrum sequens *alia pro parvulo energumeno* pro catechumeno an pro baptizato accipiatur. Id quidem perplexum habuit S. Hieronymus, ad Paulam de dormitione Blesillæ a dæmonio vexatæ usque ad mortem ita scribentem: « Quid causæ est, ut sæpe bimuli, trimulique, et ubera materna lactentes a dæmonio corripiantur? Judicia enim Domini abyssus multa. Et, o profundum divitiarum sapientiæ et scientiæ Dei, quam inscrutabilia sunt judicia ejus, et investigabiles viæ ejus? » Pertinet huc Innocentii I responsum ad Decentium c. 6. « De his baptizatis, qui postea a dæmonio corripiuntur, quæsit dilectio tua, si a presbytero vel diacono possint, aut debeant consignari? Quod hoc nisi episcopis præcipere non licet. Nam ei manus imponenda omnino non est, nisi episcopus auctoritatem dederit id efficiendi. Ut autem fiat, episcopi est imperare, ut manus ei vel a presbytero vel a cæteris clericis imponatur. Nam quomodo id fieri sine magno labore poterit, ut longe constitutus energumenus ad episcopum deducatur, cum si talis casus ei in itinere acciderit, perferri ad episcopum, nec referri ad sua facile possit. » S. Augustinus lib. xxii de Civit. Dei, c. 22, miseram humani generis lapsi expendens conditionem, ad has infantium etiam baptizatorum infestationes ser-

Alia unctio Olei.

Hæc tibi unctio per signum crucis et per oleum sanctificatum et per donum Spiritus sancti fiat tibi ad sanitatem. Per.

Oratio post unctionem Olei.

Respice Domine famulum tuum in infir. etc.

Alia. Respice Dne propitius super hunc famulum tuum, et opem ei ferre dignare super lectum doloris ejus, inpone manum tuam in manu mea, ne meam peccatoris manum spernat infirmitas, sed ad invocationem tui nominis effugiat, ut hic famulus tuus, diabolo depulso, ad sanitatem refectus exurgat, et representetur ecclesiæ tuæ, ut gratias referat nomini sancto tuo. Per.

BENEDICTIO AQUÆ (266) CUM LIGNO SANCTÆ CRUCIS. *Inprimis lætania, postea Kyriel. Pater noster. Credo in Deum.*

(Ex eodem codice.)

Ego dixi Dne. Concede nos Deus sal. Salvum fac servum tuum. Mitte ei Dne aux. Nihil proficiet iain. Castigans castig. In tribulatione mea. Dne ne memineris. Adjuva nos Deus sal. Dnus custodit te. Dnus pro etc. Postea Evangelium legatur secundum Lucam. Dnus vobiscum. Et cum spiritu tuo. In illo tempore. Surgens Ihs de synagoga.

Benedictio salis.

Exorcizo te creatura salis in nomine Patris et Filii et Spiritus sci, qui te per Helyseum prophetam in aquam mitti jussit, ut sanaretur sterilitas, qui divina voce sua ita discipulis, Vos estis sal terræ, et per apostolum, Cor vestrum sit sale conditum, ut omnes qui ex te sumpserint sanctificati fiant animis atque corporibus, et ubicunque aspersus præstes omnibus remissionem peccatorum, sanitatem mentis et corporis, protectionem salutis, ad expel-

mone delapsus « contra milleformes (inquit) dæmonum incursus, quis innocentia sua fidit? Quandoquidem ne quis sinderet, etiam parvulos baptizatos, quibus certe nihil est innocentius, aliquando sic vexant, ut in eis maxime, Deo sinente, ista monstretur hujus vitæ stenda calamitas, et alterius desideranda felicitas. »

(266) Aquam crucis signo in Jesu Christi nominis invocatione benedicta contra dæmones et morbos pellendos adhibitam a Josepho Judæo apud Epiphanium Hær. 30 legitur; a Joan. Chrysostomo teste Georgio Alex. in Vita apud Photium cod. 96. Bibl. a B. Macario, teste Palladio Hist. Laus. cap. 19, Braulio de S. Emiliano apud Mabill. sæc. i. Bened. p. 211 narrat, eum rogatum a nobili viro, ut dæmonem pelleret, qui domum suam infestam habebat, salem exorcizasse, aquæ miscuisse more ecclesiastico, et in fugam egisse. Nec abludit, quod S. Gregorius fama in Anglia aqua benedicta lustranda præcipit Mellito lib. ix, ep. 71 Regest. Hincque primas aquæ benedictæ in dedicationibus templorum repeti potest usus, lotioque parietum, de qua Optatus Milevit. lib. vi contra Donatistas. Præceptio de aqua *dæmonum fugatrice, et insidiarum omnium profligatrice* ab episcopo benedicenda habetur lib. viii, c. 29.

lendas et excludendas omnes demonum temptatio-
nes. In nomine Dei Patris, et Filii, et Sps sci. qui
venturus est iudicare vivos et m.

Benedictio aquæ.

Deus qui ad salutem humani generis. *Ut su-
pra.*

BENEDICTIO SALIS ET AQUÆ CONTRA FANTASIAM
SATANÆ.

Exorcizo te creatura salis et aquæ per Deum
viventem, per Deum vestrum, ut omnis virtus adver-
sarii, omnisque exercitus diaboli, omnis incursus,
omne fantasma eradicetur et effugetur ab hac crea-
tura aquæ vel salis, ut cum aspersus fuerit vel gusta-
verit, ex ea servus tuus ab hac creatura aquæ Dne
sit tutus ab omni diabolicæ potestatis incursu et
alienus habeatur. Per.

Benedictio ad unum hominem.

Exorcizo te creatura salis et aquæ in nomine Dei
Patris, et in nomine Domini nostri Ihesu Christi
Filii ejus, ut omnis immundus spiritus et incursio
diaboli eradicetur, et separetur ab hac creatura salis
et aquæ: proinde efficere exorcizata ad omnem fan-
tasiam inimici, et ipsum inimicum eradicare et ex-
plantare in nomine Ihu Xpi qui venturus est in Spi-
ritu sancto iudicare vivos ac mortuos et sæculum
per ignem. Amen.

Oratio super lignum crucis et aquam.

Oremus. Dne Ihu Xpe Fili Dei vivi, qui secundum
magnam dispensationem incarnationis tuæ in ligno
crucis mori voluisti, ut per tuam mortem humanum
genus a perpetua morte liberares, præsta per invo-
cationem nominis tui, ut hæc aqua a tactu ipsius
sanctæ crucis sanctificata, famulo tuo N. quem ar-
dens febris graviter excruciat, proficiat ad corporis
animæque salutem, quod ipse præstare digneris.
Qui cum Deo Patre et Spiritu.

Alia. Dne Ihu Xpe, qui pro nostra redemptione
per passionem tuam hoc lignum crucis sanctificare
voluisti. Concede propitius, ut quicumque hanc
aquam ejusdem sanctæ crucis tactu sanctificatam,
haustu perceperint, ab omni infirmitate mentis et
corporis absolventur, qui cum Deo Patre et Spiritu
sco vivis etc.

Alia. Deus cui cunctæ obediunt creaturæ, et
omnia in verbo tuo fecisti in sapientia, supplices
quæsumus ineffabilem clementiam tuam, ut quos
per lignum sanctæ crucis Filii tui pio cruore di-
gnatus es redimere, tu qui es lignum vitæ para-
dysique reparator, omnibus in te credentibus
dira serpentis venena extingue, et per gratiam
sancti Spiritus poculum salutis semper infunde.
Per.

Alia. Deus omnipotens Pater et Xpe Ihu Fili Dei
et Spiritus sancte! Rogo vos, ut mittere dignemini
benedictionem vestram super hanc creaturam salis
et aquæ, vel pomi vel casei, ut proficiant ad salutem
omnibus quibus dantur, ut sanitas eis fiat in ore,
in naribus, in oculis, in fronte, in vertice, in collo,

A in pectore, in corde, in ventre, in brachiis, in ma-
nibus, in pedibus, in omnibus membris corporis
illius, ut non possint frigora et febres vincere
vel nocere cum nec in visu, nec in auditu, nec
in ambulando, non in gustum cibi, nec bibendo
potus; sed Deus perfectus, qui es salvator omnium,
salvum fac hominem istum N. ab omni periculo
redemptor mundi, qui cum Patre et Spiritu sco
vivis.

ORATIO SUPER DÆMONIACUM.

(Ex cod. Vind. theol. 277, sæc. XII vel XIII.)

Repelle Domine ab hoc famulo tuo omnem infesta-
tionem inimici, ut redintegratus pristinae sanitati,
ad gratiarum clementiæ tuæ redeat actionem. Per
Dnm.

B *Alia.* Deus Angelorum etc. *ut supra.* *Alia.* Deus
qui conditor et defensor es generis humani qui etc.
Alia. Domine sancte Pater omnipotens æterne Deus,
Osanna etc. *Alia.* Domine sancte Pater omnipotens
æterne Deus, expelle etc.

Alia adjuratio.

Exorcizo te spiritus immunde. Non ego tibi im-
pero neque peccata mea, sed impera tibi agnus
immaculatus Christus Deus et Dei Filius. Urgent
te Angeli et Archangeli. Urgent te patriarchæ et
prophetæ. Urgent te apostoli Christi. Urgent te
martyres Christi, et Confessores, ut deficient artes
diaboli die ac nocte, in mense, et in hora, atque
momento. Redde ergo fortitudinem membris, redde
animæ sanitatem: non temptabis eam, et morti non
tradas. Non apparebis in esca, nec in locis publicis,
nec super venies vigilianti, neque dormienti, nec
mentem ejus moveas, nec impedias quærentem vi-
tam æternam. Per Dnm.

Alia. Omnipotens et misericors Deus pater Dni
nri Ihu etc. Recede ergo immundissime spiritus ab
hoc famulo Dei, sicut separavit Deus Pater omnipo-
tens cælum a terra, lucem a tenebris, veritatem a
mendaci, bonum a malo, dulce ab amaro; sic eris
separatus ab eo per potentiam, qua te Christus vicit,
quem tu vincere non potes, sed vincat te Dns Ihs
Xps, teque dampnatum æternis mancipet pœnis.
Descendat ad nos Domine gratia tuæ pietatis Signo
caput tuum, sicut signavit Dominus omnes infir-
mos in Chana Galilææ. Signo oculos tuos, ut ex
ipsis expellatur diabolus, qui lædit omnem carnem
tuam. Benedico te, sicut benedixit Dominus oculos
cæcorum, qui in Evangelio leguntur. Signo omnia
membra tua, ut ex ipsis expellatur diabolus, qui
lædit omnem carnem tuam. Benedicat te Dominus,
sicut benedixit domum Abraham, et Isaac, et Jacob,
sicut sanavit Dominus mulierem de fluxu sangui-
nis, sic fiat sanitas Domini super te, et custodiant te
angeli et archangeli. Protegat te Deus Israel, et
adjiciat sanitatem et benedictionem hic et in fu-
turo sæculo.

Item alia.

Domine sancte Pater omnipotens æterne Deus
per impositionem manuum nostrarum refugiat ini-

micus diabolus a capite, a capillis, ab oculis, a naribus, ab auribus, a labiis, a lingua a sublingua, a collo, a pectore, a ventre, ab intestinis, a cruribus, a pedibus, a calcaneis, ab universis compagibus membrorum. Non habeat potestatem nocendi, nec tangendo, nec dormiendo, nec vigilando, nec in die, nec in nocte, nec in ingressu, nec in sedendo, nec in jaccando, nec in visu, nec in risu, nec in ludendo, in nomine Dni Ihu Xpi qui nos suo sanguine redemit, qui regnat in sæcula sæculorum. Nam te adjuro per Deum altissimum maledicto Satanas, ne famulum hunc Dei artibus tuis temptare nitaris, neque in eum violentiis irruas. Contremisce Deum immundissime spiritus, principium sceleris, malorum omnium radix, transgressor viæ veritatis, prævaricator rectæ viæ, justitiæ persecutor, fornicationis scasor, parricidii magister, dissipator pacis, semen pessimum, dux tenebrarum, mortis inventor, janua tartari, gentium vorago, omnium denique criminum causa, separa te a famulo Dei, sicut separavit Deus Pater omnipotens cælum a terra, vitam a morte, septentrionem a meridie, lucem a tenebris, veritatem a mendacio, justitiam ab iniquitate, amorem ab odio, castitatem ab impudicitia. Da honorem Deo, laudem adveniendi Spiritui sancto in sæcula sæculorum.

Alia. Obsecro te Domine Jesu Christe ut ejicias omnes languores ab omnibus membris hominis istius a capite, a capillis, a cerebro, a fronte, ab oculis, ab auribus, a naribus, a facie, a genis, ab ore, a lingua, a dentibus, a faucibus, a guttore, ab uberibus, a corde, a stomacho, a ventre, a visceribus, a lateribus, a femoribus, a suris, a pedibus, a carne, a sanguine, ab ossibus, a medullis, a nervis, a cute, ab omni compage membrorum, a vertice capitis ejus usque ad plantas pedum, a scapulis, a brachiis, a manibus, ab unguis, ut non lateat hic immundus spiritus. Exaudi Domine cui est virtus et potestas, et imperium in sæcula sæculo-

A runt. Exi Satanas de homine isto, de pilo, de cerebro, de vertice, de toto capite, de fronte, de oculis, de naribus, de auribus, de faucibus, de ore, de lingua, de sublingua. Signum crucis Christi, signum Salvatoris Dni nri Ihu Xpi sit in fronte tua, ut confidas in eo. Benedic oculos tuos, ut videas charitatem ejus, aures, ut audias verbum veritatis ejus, nares, ut recipias odorem suavitatis, pectus, ut credas in eo; os, ut confitearis illi. Qui venturus.

Mem alia.

Deus Abraham, Deus Isaac, Deus Jacob, Deus lucis, Deus claritatis. Domine Deus regnantium dominator, credentium adjutor. Deus in cujus nomine ego peccator benedictionem peto, tu Domine me adjuvare digneris. Adjuro te Satanas per Deum Patrem omnipotentem, qui fecit cælum et terram mare et omnia, quæ in eis sunt, quicumque est spiritus immundus, ne facias quæ facis. Non seducas de via lucis in viam tenebrarum, non nocte non die ei supervenias, nec operibus ejus te interponas, nec fureris animis quas Deus ad imaginem suam formavit. Vade spiritus immonde, ubi nullus vel arator sit, vel seminator. Vide signum crucis, non bis resistas viso signo Christi, qui venturus est in majestate Patri judicare sæculum et te inimice per ignem. Erunt tibi verba hæc in testimonium hic et in die judicii Dni nri Ihu Xpi venturi. Draco venenate, amator tenebrarum, deceptor animarum, radix amaritudinis, mendax a principio, prævaricator legis, ejecte de paradiso, impero tibi per Abraham, impero tibi per Isaac, impero tibi per Jacob, impero tibi per quatuor evangelistas, impero tibi per Spiritum sanctum, quisquis es immonde spiritus apostata sive lunaticæ sive maleficæ non accedas ad eum prima luna, neque decreascente, non in esca, non in potu, non dormiendo neque vigilando, non in via, non in trivio, neque in quadruvio exterminare audeas et nocere famulum Dei. Percutiat te virtus Domini nostri Jesu Christi, qui venturus est.

OBSEQUIUM CIRCA MORIENTES

INCIPIIT OBSEQUIUM CIRCA MORIENTES.

Ex cod. Vind. theol. 685, sæc. x.)

Quando aliquis ad mortem adpropinquaverit, primitus fiat litania, et antequam anima exeat de corpore, dicat sacerdos hanc orationem;

Oremus. Deus misericors, Deus clemens, qui multitudine indulgentiarum nulla temporum lege concluderis, sed pulsantibus misericordiæ tuæ januam aperis, pœnitentes etiam sub ipso vite hujus termino non repelles, respice propitius super hunc famulum tuum remissionem sibi omnium peccatorum tota cordis confessione poscentem. Renova in eo piissime

D Pater, quod actione, quod verbo, quod ipsa denique cogitatione diabolica fraude vitiatum est, et civitate corporis Ecclesiæ membrorum tuæ redemptionis adnecte. Miserere gemitum, miserere lacrimarum, et non habentem fiduciam nisi in misericordia tua ad sacramentum reconciliationis admitte. Per. *Post excisam paginam leguntur sequentia S. Evangelii secundum Joannem: Litigabant ergo Judæi etc. Offerunt.* Domine convertere. *Secreta.* Propitiare quæsumus Domine animæ famuli tui, pro qua tibi hostiæ placationis offerimus, et quia in hac luce in fide mansit catholicæ Ecclesiæ, in futura vita ei retribu-